

2016-05-16

B E S L U T

Nordea Bank AB
Att. styrelsens ordförande
Smålandsgatan 17
105 71 Stockholm

FI Dnr 16-4318,
16-4319 och 16-4320

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Tillstånd att verkställa fusionsplan

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 17 maj 2016 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen lämnar Nordea Bank AB, org. nr 516406-0120, tillstånd att verkställa den fusionsplan som har upprättats med dotterbolaget Nordea Bank Danmark A/S, org. nr 13522197, där Nordea Bank Danmark A/S absorberas av Nordea Bank AB.
2. Finansinspektionen lämnar Nordea Bank AB, org. nr 516406-0120, tillstånd att verkställa den fusionsplan som har upprättats med dotterbolaget Nordea Bank Finland Abp, org. nr 1680235-8, där Nordea Bank Finland Abp absorberas av Nordea Bank AB.
3. Finansinspektionen lämnar Nordea Bank AB, org. nr 516406-0120, tillstånd att verkställa den fusionsplan som har upprättats med dotterbolaget Nordea Bank Norge ASA, org. nr 911 044 110, där Nordea Bank Norge ASA absorberas av Nordea Bank AB.

(10 kap. 20 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

Sammanfattning

Nordea Bank AB har ansökt om tillstånd att få verkställa tre fusionsplaner. Fusionerna rör absorption av tre helägda dotterbolag som bedriver bank- och värdepappersrörelse i Danmark, Finland respektive Norge.

Anledningen till fusionerna är att Nordeakoncernen vill göra en omstrukturering och gå från en dotterbanksstruktur till en filialstruktur. Detta för att förenkla koncernens legala struktur och därmed skapa förutsättningar för en mer effektiv styrning av koncernen. Om fusionerna genomförs skulle Nordea Bank AB ha ungefär 26 000 anställda.

Finansinspektionen ska avslå en ansökan om att få verkställa en fusionsplan bland annat om fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra

fordringsägares intressen (det så kallade borgenärsintresset). Den ska också avslås om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Vad gäller borgenärsintresset är Finansinspektionens slutsats att Nordea Bank AB:s och dotterbankernas ekonomiska förhållanden är sådana att ett genomförande av fusionerna inte medför att ytterligare säkerhet eller skydd behövs för borgenärerna. De fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden i övrigt är inte heller sådana att fusionerna inte kan anses förenliga med insättares eller andra fordringsägares intressen. Det finns därför inte någon anledning av avslå ansökningarna med hänvisning till borgenärsintresset.

När det gäller allmänintresset bedömer Finansinspektionen att riskerna i Nordea Bank AB inte skulle förändras väsentligt om de planerade fusionerna genomförs och att fusionerna därför inte innebär någon ökad risk för en allvarlig kris i Nordea Bank AB. Om en allvarlig kris ändå skulle uppstå i banken anser Finansinspektionen att fusionerna inte skulle försämra förutsättningarna för att hantera denna kris eller att svenska statens potentiella åtagande skulle bli betydligt större än i dag. Finansinspektionen bedömer därför att fusionerna inte skulle öka risken för en allvarlig störning i betalningssystemet (systemskydd) eller i kapitalmarknadens funktionssätt (effektivitetsskydd). Det finns mot denna bakgrund inte någon grund för att avslå ansökningarna med hänsyn till allmänintresset.

Med hänsyn till omstruktureringen kan det däremot bli aktuellt med ett särskilt kapitalbaskrav under en tid för att möta riskerna under denna kritiska övergångsperiod. Finansinspektionen kommer att fortsätta följa Nordea Bank AB:s likviditetsberedskap noggrant framöver och även genomföra en tätare och mer omfattande tillsyn samt om det behövs ställa krav på utökad rapportering från bankens sida. Även om en stor del av tillsynsansvaret efter fusionerna övergår till Finansinspektionen kommer det även efter fusionerna att finnas behov av samordning av tillsynsinsatser, utbyte av information med mera. Ett fortsatt gott samarbete i tillsynskollegierna, som avser gränsöverskridande samarbete mellan tillsynsmyndigheter, är därför av vikt även efter fusionerna.

Finansinspektionen finner sammantaget att det inte finns någon grund för att avslå ansökningarna. Tillstånd att verkställa fusionsplanerna ska därför ges.

1 Ärendet

1.1 Bakgrund

Nordeakoncernen (Nordea eller koncernen) är med tillgångar på 676 miljarder euro den största banken i Norden och en av de största i Europa. Koncernen definieras av Financial Stability Board som den enda nordiska bank som är globalt systemviktig.

Koncernens moderbolag Nordea Bank AB (Nordea Bank eller banken) har i dag helägda dotterbolag i Danmark, Finland och Norge; Nordea Bank

Danmark A/S (Nordea Danmark), Nordea Bank Finland Abp (Nordea Finland) och Nordea Bank Norge ASA (Nordea Norge) (gemensamt dotterbankerna). Dotterbankerna bedriver alla bankrörelse och värdepappersrörelse enligt tillstånd från den danska, finska respektive norska tillsynsmyndigheten.

Nordea Bank har även filialer i dessa länder. Nordea Bank planerar nu att överföra de verksamheter som drivs av dotterbankerna, med undantag för hypoteksbankverksamheten i Nordea Finland och pantbelåningsverksamheten i Nordea Norge, till Nordea Banks filialer i Danmark, Finland och Norge. Banken avser att genomföra en sådan omstrukturering genom att fusionera dotterbankerna med Nordea Bank. Om fusionerna genomförs kommer Nordea Bank AB att ha ungefär 26 000 anställda.

Nordea Bank behöver få tillstånd från Finansinspektionen för att få verkställa en fusionsplan för var och en av fusionerna. Utöver detta behöver Nordea Bank tillstånd från relevanta myndigheter i Danmark, Finland respektive Norge för att få genomföra respektive fusion. Dessa länder har ännu inte tagit ställning i sina ärenden. Finansinspektionens prövning görs enligt de regler om fusion som gäller i Sverige och är inte beroende av de prövningar som görs i de andra länderna.

1.2 Ansökningarna

Nordea Bank har kommit in med tre ansökningar om tillstånd att verkställa fusionsplan. Av ansökningarna framgår bland annat följande. Varje dotterbanks tillgångar och skulder övertas av Nordea Bank genom en gränsöverskridande fusion i form av absorption. Syftet med fusionerna är att förenkla koncernens legala struktur. Genom fusionerna kommer bolagsstyrningen att stärkas, den administrativa komplexiteten att minska och effektiviteten att öka. Den verksamhet som i dag bedrivs genom dotterbankerna kommer, med undantag för hypoteksbankverksamheten i Nordea Finland och pantbelåningsverksamheten i Nordea Norge, att fusioneras in i Nordea Bank och därefter bedrivs genom filialer. Den svenska verksamhet som Nordea Bank i dag bedriver kommer inte att förändras med anledning av fusionerna. De nuvarande dotterbolagen till dotterbankerna kommer inte att påverkas av fusionerna som sådana, men kommer efter fusionerna att vara dotterbolag till Nordea Bank. Efter verkställandet av fusionerna kommer Nordea Bank rättsligt sett att ansvara för alla dotterbankernas förpliktelser. Fusionerna kommer att underlätta styrningen, riskkontrollen och den interna revisionen samt reducera den operativa risken¹.

Nordea Bank har vidare i ansökningarna uppgett bland annat följande.

När det gäller fusionernas effekter för kunderna är avsikten att de fusionerande bolagens befintliga kunder i allt väsentligt inte ska påverkas negativt av

¹ Risken för förluster till följd av ej ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker.

fusionerna. En förändring är att insättningar som gjorts i var och en av dotterbankerna i första hand kommer att omfattas av det svenska insättningsgarantisystemet. Det kan föreligga vissa skillnader mellan insättningsgarantisystemen, både när det gäller vilka konton och vilka belopp som omfattas. Om det är nödvändigt för att uppnå motsvarande omfattning och nivå som gäller för dotterbankerna i dag, kommer Nordea Bank också att ansluta sig till de danska och norska insättningsgarantisystemen samt utreda möjligheten att ansluta sig till det finska insättningsgarantisystemet. Nordea Bank kommer även att ansöka till det svenska insättningsgarantisystemet om att det svenska skyddet ska utökas till den finska nivån för vissa insättningar. Vidare kommer banken att ansöka om att Riksgälden prövar om villkoren för varje kontoslag som används i Danmark, Finland och Norge för att ta emot insättningar även innebär att kontoslaget omfattas av den svenska insättningsgarantin.

Till ansökningarna har det för varje dotterbank bifogats en försäkran på heder och samvete från Nordea Banks och dotterbankernas styrelser om att fusionerna inte har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer och att prövning av fusionerna inte pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Det har till ansökningarna också bifogats en fusionsplan för varje dotterbank. Varje fusionsplan är undertecknad av styrelsen för Nordea Bank samt styrelsen för respektive dotterbank. Fusionsplanerna har även godkänts av Nordea Banks årsstämma den 17 mars 2016.

Till ansökningarna har det även bifogats yttranden från Nordea Banks utsedda auktoriserade revisorer som avser revisorsgranskning av var och en av de tre fusionsplanerna. I yttrandena har revisorerna uttalat sig om att det inte finns någon anledning att anse att fusionerna medför fara för att borgenärerna i Nordea Bank inte ska få sina fordringar betalda.

Vidare har Nordea Banks och dotterbankernas styrelser för varje fusion lämnat in en redogörelse enligt 23 kap. 39 § aktiebolagslagen (2005:551). I dessa har de redogjort för fusionernas sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Styrelserna bedömer att borgenärernas fordringar kommer att vara tillräckligt skyddade och inte påverkas av fusionerna, då det fusionerade bolaget inte förväntas representera en större kreditrisk än de fusionerande bolagen tillsammans. De bedömer även att den operativa risken kommer att reduceras i och med fusionen då den nya organisationen förväntas stärka bolagsstyrningen, minska den administrativa komplexiteten och öka effektiviteten. Styrelserna förväntar sig inte någon förändring av verksamhetens kreditrisk och därför inte heller någon förändring av kapitalkravet.

2 Synpunkter från Sveriges riksbank och Riksgäldskontoret

Finansinspektionen har gett Sveriges riksbank och Riksgäldskontoret tillfälle att yttra sig över ansökningarna.

2.1 Yttrande från Sveriges riksbank

Sveriges riksbank (Riksbanken) har i huvudsak anfört följande.

Riksbankens sammantagna bedömning är att en ombildning från dotterbanksstruktur till filialstruktur medför att svenska myndigheter får ett mer direkt ansvar för tillsyn och krishantering som avser företagets verksamhet i utlandet. Detta kan innebära en mer samlad tillsyn och göra att det blir enklare att hantera en situation där banken hamnat i ett krisläge. En omstrukturering innebär också en enklare legal struktur, vilket kan skapa effektivitetsvinster för banken. Samtidigt medför omstruktureringen att omfattningen av den svenska statens åtaganden ökar eftersom balansomslutningen för Nordea Bank ökar. En konsekvens blir att omfattningen på det potentiella åtagandet för likviditetsstöd från Riksbanken och eventuella framtida statliga krishanteringsåtgärder ökar väsentligt.

Riksbanken anser att det finns skäl att öka Nordea Banks motståndskraft mot bland annat störningar i dess finansiering genom att skärpa kraven på dess likviditetsbuffertar. Riksbanken anför därför att Nordea Bank, utöver nuvarande likviditetstäckningskrav (Liquidity Coverage Ratio, LCR) i euro och USA-dollar, bör omfattas av LCR i alla väsentliga valutor, inklusive svenska, danska och norska kronor. Dessutom bör behovet av ytterligare krav på likviditetsbuffertar i euro utöver dagens regler utredas.

Riksbanken anför vidare att det även kan krävas att åtgärder vidtas som säkerställer att Riksbanken har en förmåga att tillhandahålla likviditet i de valutor som behövs. Till åtgärderna hör exempelvis att se över valutareservens storlek och sammansättning. Därtill kan Riksbanken behöva upprätta swapavtal² med andra centralbanker. Det kan dessutom bli aktuellt för Riksbanken att utöka frekvensen på informationsinhämtningen från Nordea Bank samt att även omfatta bankens likviditetssituation i danska och norska kronor i rapporteringen. Riksbanken avser vidare att intensifiera samarbetet och samordningen med övriga centralbanker i Norden och Baltikum.

Därutöver tar Riksbanken upp vissa frågor rörande regleringen av stora bankers kapitalkrav och likviditetskrav.

2.2 Yttrande från Riksgäldskontoret

Riksgäldskontoret (Riksgälden) har i huvudsak anfört följande.

² Ett slags bytesavtal för att kunna få tillgång till utländsk valuta.

Riksgäldens sammantagna bedömning är att statens risk när det gäller insättningsgaranti och resolution vid en framtida finanskris inte påverkas i någon större grad av fusionsplanerna. Mot denna bakgrund och utifrån Riksgäldens ansvarsområden ställer sig Riksgälden positiv till att omstruktureringen genomförs.

En ombildning av den legala strukturen skulle, genom en kraftig ökning av moderbolagets tillgångar och garanterade insättningar, medföra att Sveriges formella ansvar för både insättningsgaranti och resolution utvidgas. Detta är emellertid inte att likställa med att svenska statens finansiella åtagande vid en framtida kris i Nordea Bank ökar.

Med hänsyn tagen till Nordeas affärsmodell och en preliminär bedömning av lämplig resolutionsstrategi, skulle en filialstruktur, allt annat lika, öka Nordea Banks resolutionsbarhet. Ett mindre antal legala enheter innebär att färre, interna såväl som externa, operationella, finansiella och legala sammankopplingar måste resolutionssäkras. Vidare reduceras risken för särskiljning (så kallad ring-fencing) av bättre positionerade dotterbanker i en krissituation. Riksgäldens bedömning är att de planerade fusionerna sammantaget leder till en lägre grad av komplexitet och ökar sannolikheten för ett möjligt och effektivt resolutionsförfarande.

Avsikten med krishanteringsdirektivet³ är att förluster i en resolution ska bäras av aktie- och fordringsägare. I det exceptionella fallet där det för resolution av Nordea Bank skulle bli aktuellt att använda resolutionsreserven eller andra offentliga medel, kommer Sverige sannolikt att på egen hand få bära större delen av kostnadsansvaret även med koncernens nuvarande struktur. Således görs den sammantagna bedömningen att när det gäller de kostnader som skulle uppstå för att hantera Nordea Bank i resolution, kommer fördelningen av ansvaret i praktiken vara densamma oavsett om verksamheten bedrivs i filial- eller dotterbanksform.

Den mängd garanterade insättningar som efter fusionerna skulle tillföras det svenska garantisystemet medför ett ökat åtagande för den svenska insättningsgarantin. Insättningsgarantifondens tillgångar som andel av det totala åtagandet (för närvarande cirka 2,3 procent) skulle följaktligen minska men bedöms inte underskrida den av regeringen föreslagna målnivån på 0,8 procent. Någon risk för att avgiftsuttaget behöver ökas för att återställa målnivån finns därför inte. I detta sammanhang bör det också tilläggas att det inte är troligt att ett fallissemang av Nordea Bank skulle hanteras inom ramen för insättningsgarantin, utan genom ett resolutionsförfarande.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

3 Tillämpliga bestämmelser

För en redogörelse för tillämpliga bestämmelser, se *bilagan*.

4 Finansinspektionens bedömning

4.1 Allmänt

En ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan enligt 10 kap. 20 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) ska enligt 10 kap. 22 § första stycket samma lag, när det gäller fusion genom absorption, avslås om

- fusionsplanen inte har godkänts i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen,
- fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer eller om prövning av fusionen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen,
- bolagens borgenärer inte har tillförsäkrats en sådan betryggande säkerhet som avses i 21 § LBF eller de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, eller
- det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Nedan följer Finansinspektionens bedömning.

4.2 Fusionsplanerna

Nordea Bank har lämnat in tre fusionsplaner som godkänts i behörig ordning. Finansinspektionen bedömer att fusionsplanerna inte strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen. Någon anledning att avslå ansökningarna på denna grund finns därför inte.

4.3 Konkurrens

Nordea Bank anför att eftersom omfattningen av den bedrivna verksamheten inte kommer att påverkas av fusionerna kommer den inte ha någon negativ inverkan på konkurrensen på marknaden. Nordea Banks och dotterbankernas styrelser har även lämnat in en försäkran på heder och samvete för varje fusion enligt 2 kap. 5 a § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse om att fusionen inte har förbjudits enligt konkurrenslagen eller enligt rådets förordning om kontroll av företagskoncentrationer och att någon prövning av fusionen inte pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Mot denna bakgrund finner Finansinspektionen inte någon anledning att avslå ansökningarna på denna grund.

4.4 *Borgenärsintresset*

En ansökan om att verkställa en fusionsplan ska avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen (det så kallade borgenärsintresset). Finansinspektionen ska i sin prövning bland annat se till att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet. Nedan bedöms därför fusionernas påverkan på borgenärerna. I avsnitt 4.5 om allmänintresset redogörs närmare för hur omstruktureringen påverkar riskerna i verksamheten.

Nordea Bank har för närvarande ett eget kapital på cirka 20 miljarder euro och totala tillgångar på nära 200 miljarder euro. Bland tillgångarna finns aktieinnehav värda cirka 6, 10 och 5 miljarder euro i Nordea Danmark, Nordea Finland och Nordea Norge. Dessutom fanns vid utgången av 2014 koncerninterna nettolån på cirka 3,29 och 11 miljarder euro till den danska, finska respektive norska dotterbanken. Totalt sett uppgår därmed Nordea Banks nettoexponering mot dessa tre dotterbanker till drygt 60 miljarder euro, vilket motsvarar en tredjedel av Nordea Banks egen balansräkning eller tre gånger dess egna kapital.

På koncernnivå innebär fusionerna små förändringar i balansräkning, kapitaltäckning och intjäning. För Nordea Bank innebär fusionerna att banken skulle få en balansomslutning på nära 500 miljarder euro, eget kapital på cirka 26 miljarder euro och kärnprimärkapital på cirka 21 miljarder euro. Nordea Banks balansräkning växer alltså i och med fusionerna, men samtidigt ökar bankens kapital och balansräkningsstrukturen förenklas genom att lån och garantier mellan de olika fusionerande bolagen elimineras. Bankens relation till kunder skulle sannolikt inte påverkas i väsentlig mån.

Finansinspektionen bedömer årligen hur mycket kapital bankerna behöver hålla i ett framåtblickande perspektiv. Såväl för Nordea Bank som koncernen finner Finansinspektionen att den förväntade kapitalbasen efter fusionerna överstiger det förväntade framtida kapitalkravet. Detta gäller såväl för totalt kapital som för kärnprimärkapital.

Finansinspektionen har även granskat Nordeas prognoser för avkastning på eget kapital, bruttosoliditet och kreditförluster för Nordea Bank och koncernen och funnit dem tillfredsställande.

Nordea uppfyller sedan tidigare gällande krav på likviditetstäckningskvot. Detta förväntas inte påverkas av fusionerna eftersom Nordea redan tillämpar en centraliserad likviditetshantering.

Finansinspektionen instämmer i Riksbankens och Riksgäldens uppfattning om att fusionerna medför effektivitetsvinster för banken. Finansinspektionen bedömer vidare att fusionerna förbättrar Nordeas återhämtningsförmåga, det

vill säga koncernens förmåga att med egna finansiella resurser återhämta sig i en allvarlig kris. Likaså instämmer Finansinspektionen i Riksgäldens bedömning att fusionerna förbättrar Nordeas resolutionsbarhet och att gruppen investerare som skulle drabbas av eventuell skuldnedskrivning inte ändras.

Som framgår av avsnitt 4.5.2 delar Finansinspektionen Riksgäldens bedömning att det är högst osannolikt att Nordea, vid ett fallissemang, skulle hanteras inom ramen för insättningsgarantin. Om Nordea Bank ändå skulle gå i konkurs eller om Finansinspektionen skulle besluta att insättningsgarantin ska inträda, har den som har ett konto som omfattas av insättningsgarantin hos Nordea Bank rätt till en ersättning som motsvarar det insatta beloppet samt ränta fram till beslutet och upp till ett visst belopp. Regleringen stämmer överens med insättningsgarantidirektivet⁴.

Nordea Banks lönsamhet efter fusionerna bedöms inte bli sämre än den lönsamhet som i dag sammanlagt uppnås för Nordea Bank och dotterbankerna. Detta trots att det på kort sikt finns kostnader för att genomföra den nya legala strukturen. Risker för att banken framöver inte skulle kunna fullgöra sina åtaganden mot borgenärerna bedöms därför inte vara större efter fusionerna än vad den är i dag.

Sammantaget gör Finansinspektionen bedömningen att Nordea Banks och dotterbankernas ekonomiska förhållanden är sådana att ett genomförande av fusionerna inte medför att ytterligare säkerhet eller skydd behövs för borgenärerna. De fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är inte heller i övrigt sådana att fusionerna inte kan anses förenliga med insättares eller andra fordringsägares intressen. Mot denna bakgrund finns inte någon grund för att avslå Nordea Banks ansökningar med hänsyn till borgenärsintresset.

4.5 Allmänintresset

Som angetts i avsnitt 4.1 ska en ansökan avslås om det är motiverat av hänsyn till allmänintresset. Av förarbetena framgår det att det bör bli aktuellt för Finansinspektionen att motsätta sig en fusion med hänvisning till allmänintresset bara när det handlar om mycket allvarliga situationer och risker. Motivet för restriktiviteten är den inskränkning i etableringsfriheten som blir följd. En generell regel om rätt att motsätta sig en fusion skulle främst vara tillämplig om den skulle innebära allvarliga störningar i betalningssystemet (systemskydd) eller i kapitalmarknadens funktionssätt (effektivitetsskydd). Av förarbetena framgår det vidare att för att en ansökan om verkställande av fusionsplan ska kunna avslås på grund av allmänintresset måste rekvisiten nödvändighet och proportionalitet vara uppfyllda. (Se prop. 2008/09:180 s. 68 f.)

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar. Direktivet har omarbetats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), vilket inte ännu har genomförts i svensk rätt, se prop. 2015/16:106.

Vid prövningen av hur allmänintresset påverkas av fusionerna bedömer Finansinspektionen i det följande för det första om riskerna i Nordea Banks verksamhet, och därmed risken för en allvarlig kris i banken, förändras väsentligt. Finansinspektionen redogör sedan för hur förutsättningarna för tillsyn, resolution och likviditetsstöd påverkas av de planerade fusionerna för det fall en allvarlig kris i banken skulle uppstå. I redogörelsen nedan berörs även hur den svenska insättningsgarantin kan komma att påverkas av de planerade fusionerna. Dessa förhållanden är relevanta vid Finansinspektionens prövning eftersom de regelverk som blir tillämpliga vid en kris i en bank bland annat syftar till att skydda allmänintresset.

4.5.1 Fusionernas påverkan på riskerna i Nordea Bank

Som angetts i avsnitt 4.4 bedömer Finansinspektionen att de ekonomiska förhållandena för de fusionerande bolagen sammantaget förväntas vara tillfredställande även efter fusionerna. Som ett led i bedömningen som avser allmänintresset prövar Finansinspektionen nu om risken för ett fallissemang för Nordea Bank blir större efter fusionerna än den bedöms vara i dag.

Det är i sammanhanget viktigt att notera att banken och dess dotterbanker redan i dag är operativt så nära integrerade, och finansiellt så tätt sammanlänkade, att det finns ett ömsesidigt beroende mellan stabiliteten i koncernen, banken och dotterbankerna. Det innebär att Nordea Bank och dotterbankerna redan påverkas i så stor utsträckning av varandra att de var och en är av vikt för stabiliteten för koncernen, och även i förlängningen för allmänintresset. Ett fallissemang i en av dotterbankerna eller i moderbanken skulle således kunna innebära stor risk för fallissemang även i övriga delar av koncernen. En bedömning av om och på vilket sätt risknivån i banken påverkas av fusionerna behöver därmed utgå från bankens konsoliderade, det vill säga sammantagna, position.

De planerade fusionerna innebär att Nordea Bank blir betydligt större och att dotterbankerna försvinner. Sammansättningen av Nordeas tillgångar och skulder ändras dock inte i och med omstruktureringen utan koncentreras i stället till moderbanken. Kapital och likviditet för koncernen är också desamma efter fusionerna. Enligt Finansinspektionen bedömning ändras inte heller verksamhetens risker inom kreditgivning, värdepappershandel eller finansiering. Kredit- och marknadsriskerna skulle vara oförändrade efter fusionerna, eftersom koncernens kredit- och värdepappersportföljer är desamma, även om exponeringar som tidigare hållits i dotterbankerna flyttas till Nordea Bank. Pensionsrisken skulle även fortsättningsvis drivas av lokala pensions- och arbetsrättsliga regleringar och påverkas inte av fusionerna. Försäkringsrisken är oförändrad eftersom Nordeas försäkringskoncern, Nordea Life & Pensions Group, redan ägs av Nordea Bank. Styrningen av likviditetsrisker är redan centraliserad och fusionerna förväntas inte på något väsentligt sätt påverka likviditets- eller finansieringsrisken.

Ur koncernens perspektiv är verksamheten oförändrad förutom att vissa delar av den drivs i en ny legal form. Finansinspektionen noterar att den legala strukturen efter fusionerna kommer att stämma bättre överens med den operativa styrningen av banken som redan i dag utgår från en integrerad struktur med flera tvärgående processer och funktioner. Finansinspektionen bedömer därför att förutsättningarna för intern styrning och kontroll förbättras vid en fusion. Förutsättningarna för en god regelefterlevnad bedöms också förbättras eftersom det blir lättare att upprätthålla enhetlig dokumentation och enhetliga rutiner i alla delar av de verksamheter som planeras att fusioneras. Generellt sett innebär mindre komplexa organisatoriska strukturer en lägre operativ risk.

Även om Nordeas operativa risk på sikt bedöms kunna minska något som en följd av fusionerna, kan själva genomförandet av fusionerna temporärt öka den operativa risken. Stora förändringar innebär generellt sett högre operativa risker, särskilt om de genomförs relativt snabbt. I detta fall genomförs inte bara en rent organisatorisk förändring, utan även nödvändiga följdändringar i exempelvis it-, kund- och rapporteringssystem.

Finansinspektionen bedömer dock att Nordea Bank på ett tillfredsställande sätt identifierat förändringsriskerna och vidtagit åtgärder för att hantera dem. Det finns en tydlig organisation för genomförandet av fusionerna med fastlagda processer för att identifiera och åtgärda risker under arbetets gång, samt tydliga så kallade eskaleringsrutiner för att föra information vidare upp i organisationen.

Mot bakgrund av att Nordeas samlade risker inte påverkas av fusionerna påverkas inte heller kapitaltäckningen eller likviditetstäckningskvoten på koncernnivå. Även för Nordea Bank i sig är både kapitaltäckning och likviditet tillräckliga efter fusionerna. Finansinspektionen gör därför bedömningen att den inneboende risknivån i Nordea Bank inte ökar med anledning av fusionerna. Därmed bedöms omstruktureringen inte ha någon direkt påverkan på systemskyddet, i den mening att förändringen direkt skulle leda till allvarliga störningar i betalningssystemet. Inte heller bedöms omstruktureringen innebära att kapitalmarknadens funktionssätt påverkas negativt.

Sammanfattningsvis bedömer Finansinspektionen att riskerna i Nordea Bank inte skulle förändras väsentligt om de planerade fusionerna genomförs. Riskerna bedöms som framgått ovan snarare kunna minska och motståndskraften bli högre i en filialstruktur. Däremot innebär en omstrukturering av denna storlek förhöjda operativa risker. Den något förhöjda risk som finns i samband med genomförandet av fusionerna kommer därför att tas i beaktande i den årliga kapitalbedömningen som slutförs den 30 september 2016. Det kan med stor sannolikhet bli aktuellt med ett särskilt kapitalbaskrav under en tid för att möta riskerna under denna kritiska övergångsperiod.

4.5.2 Fusionernas betydelse vid en allvarlig kris i banken

Nordea Bank är redan i dag stor och systemviktig och ett fallissemang för banken skulle få betydande konsekvenser för den finansiella stabiliteten. Frågan som Finansinspektionen ska bedöma är hur fusionerna och den nya legala strukturen som blir följden, påverkar svenska myndigheters ansvar för och förutsättningar att hantera tillsyn, resolution, insättningsgaranti och likviditetsstöd och därmed deras förmåga att avvärja och hantera en allvarlig kris i banken.

Hem- och värdlandets befogenheter och tillsyn

I en dotterbanksstruktur är myndigheterna i dotterbankernas hemländer formellt ansvariga för dotterbankerna och har därför fullständiga befogenheter att ingripa. Ingripande kan ske exempelvis genom att myndigheterna ställer krav på kapital och likviditet eller beslutar om sanktioner på grund av regelöverträdelser. Myndigheterna har också möjlighet att, vid en allvarlig kris i koncernen, särskilja likviditet och kapital i en dotterbank för att skydda den inhemska finansiella stabiliteten.

Myndigheterna i moderbankens hemland har dock i praktiken också ett ansvar för dotterbankerna, eftersom problem i en dotterbank innebär problem för moderbanken och hela koncernen. Förluster i en dotterbank måste i realiteten bäras av moderbanken, eftersom en moderbank inte kan låta en större dotterbank falla utan mycket stora förluster och betydande kapitalförstörelse samt potentiellt betydande finansieringsproblem för moderbanken och koncernen. Av samma anledning är det heller nästan aldrig ett realistiskt alternativ för moderbankens hemland att i en krissituation avstå från att medverka till en lösning för en större dotterbank även om det kan vara teoretiskt möjligt.⁵ Detta innebär att myndigheterna i dotterbankens hemland genom särskiljning kan skydda dotterbanken från problem i moderbanken men att myndigheterna i moderbankens hemland inte kan skydda moderbanken från problem i dotterbanken. Det är därför inte så säkert att bördan för hemlandet, i detta fall Sverige, blir mindre om det finns dotterbanker i andra länder jämfört med om verksamheten organiseras i en filialstruktur.

I en filialstruktur har värdländerna endast begränsade befogenheter att ingripa och deltar i det så kallade tillsynskollegiet, som avser gränsöverskridande samarbete för tillsyn, främst i syfte att utbyta information och bidra till riskbedömningar. I stället är hemlandet formellt ansvarigt för filialerna och har därmed också fullständiga befogenheter att utöva tillsyn och ingripa. På så vis innebär filialstrukturen att befogenheter och kontroll i högre grad överensstämmer med den faktiska ansvarsfördelningen eftersom myndigheterna i moderbankens hemland, som beskrivits ovan, i ett allvarligt krisläge i praktiken är ansvariga även för dotterbanker.

⁵ Det finns flera exempel från den senaste finanskrisen på hur moderbanker (och indirekt myndigheter i moderbankernas hemländer) fortsatte att stötta dotterbanker med allvarliga soliditetsproblem.

Om fusionerna genomförs och dotterbankerna omvandlas till filialer övergår en stor del av ansvaret för tillsynen både vad gäller kapital- och likviditetskrav till Finansinspektionen.⁶ Visserligen avser Nordea att behålla hypoteksinstitut och finansbolag i de nordiska länderna, vilket innebär att värdländerna skulle fortsätta att vara fullvärdiga medlemmar i tillsynskollegierna och exempelvis delta i gemensamma beslut om kapital- och likviditetskrav, riskbedömning och återhämtningsplaner. De kvarvarande dotterbolagen är dock storleksmässigt betydligt mindre och har mindre komplex verksamhet än dotterbankerna. Såväl formellt som i praktiken får därför Finansinspektionen ett betydligt större tillsynsansvar än tidigare. Inriktningen på och utformningen av tillsynen kommer ändå inte att förändras väsentligt. Finansinspektionens tillsyn har, på grund av de förhållanden som redovisats ovan, sedan lång tid bedrivits på konsoliderad nivå med fokus på koncernens, inklusive dotterbankernas, samtliga risker. Såväl kapital- och likviditetskrav som tillsynsplanering utgår redan i dag från ett koncernperspektiv. Även om en stor del av tillsynsansvaret efter fusionerna övergår till Finansinspektionen kommer det även efter fusionerna att finnas behov av samordning av tillsynsinsatser, utbyte av information med mera. Ett fortsatt gott samarbete i tillsynskollegierna är därför av vikt även efter fusionerna.

Ett genomförande av fusionerna leder till att en betydande del av tillsynsansvaret för verksamheten inom koncernen förs över från de andra tillsynsmyndigheterna till Finansinspektionen. Självklart påverkar detta myndighetens resursbehov.

Resolution och insättningsgaranti

Genom att en betydande del av dotterbankernas tillgångar och skulder flyttas över till Nordea Bank innebär fusionerna att Sveriges formella ansvar för resolution och insättningsgaranti ökar. Finansinspektionen delar dock Riksgäldens bedömning att detta inte nödvändigtvis ökar svenska statens finansiella åtagande eller risk.

Resolution är ett nytt legalt verktyg som syftar till att säkerställa fortsatt drift i av staten kontrollerade former eller en ordnad avveckling av en systemviktig bank som bedömts vara på väg att falla.⁷ Efter ett beslut om resolution tar staten via resolutionsmyndigheten kontroll över banken. Målet med resolution är att upprätthålla bankens kritiska funktioner samtidigt som kostnaden för de förluster som orsakat bankens fallissemang bärs av bankens ägare och

⁶ Även värdländerna har en viss tillsyn över filialerna och har rätt att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra eller bestraffa överträdelser som utförs inom värdlandets territorium. Eventuella ingripanden sker vanligtvis genom hemlandet, efter de tilltänkta fusionerna Finansinspektionen. I krissituationer kan ett värdland också, för att skydda mot finansiell instabilitet som allvarligt skulle hota kollektiva intressen för bl.a. insättare, vidta säkerhetsåtgärder. Värdlandet har också rätt till viss information från Finansinspektionen och filialen och rätt att göra vissa platsundersökningar hos filialen.

⁷ Se lagen (2015:1016) om resolution.

långgivare. Endast i exceptionella fall kan det bli aktuellt att tillskjuta statliga medel i en resolution. Finansinspektionen delar Riksgäldens bedömning att i dessa närmast teoretiska fall skulle Sverige sannolikt få bära större delen av kostnadsansvaret på egen hand även med Nordeas nuvarande dotterbanksstruktur.

Resolution av en gränsöverskridande och systemviktig bank, som utgör en del av en finansiellt och operativt integrerad bankkoncern, är i praktiken till stor del fortfarande en nationell angelägenhet för hemlandet och moderbanken. Att i ett resolutionsförfarande hantera de nationella dotterbankerna separat bedömer Finansinspektionen som omöjligt. Detta beror främst på de snäva tidsramar som gäller för resolutionsförfarandet som inte möjliggör en omfattande omstrukturering av en bank. Mot bakgrund av Riksgäldens preliminära bedömning att en resolution av Nordea skulle göras genom ett ingripande på moderbanksnivå, bedömer Finansinspektionen att en filialstruktur skulle förbättra förutsättningarna för att genomföra resolution av Nordea.

Finansinspektionen bedömer därmed att den förväntade bördan för svenska staten i händelse av en resolution skulle vara lägre i en filialstruktur. Detta beror i huvudsak på att man undviker den ineffektivitet som uppstår när kapital och likviditet är utspritt på flera dotterbanker. Dessutom minskar, som Riksgälden också konstaterar, risken för särskiljning av bättre positionerade dotterbanker i en krissituation – det vill säga att en utländsk myndighet låser in kapital och likviditet för att skydda den egna dotterbanken. Möjligheten till en framgångsrik resolution ökar i en filialstruktur eftersom hela koncernens kapital och likviditet kan användas där behovet är som störst. Den förväntade lägre bördan för svenska staten beror även på att hanteringen av tidiga ingripanden förenklas betydligt och sannolikheten ökar därmed för att banken kan återhämta sig av egen kraft eller i vart fall att hanteringen av resolution blir mer effektiv. Förenklingen av resolutionshanteringen beror på att det endast blir en legal bankenhet att hantera och att besluten i högre utsträckning koncentreras till färre myndigheter vid såväl bedömningen av återhämtningsplaner som hantering av tidiga ingripanden och resolution. På så sätt blir resolution ett mer ändamålsenligt och effektivt handlingsalternativ. Dotterbolag i Danmark, Finland och Norge kvarstår visserligen i form av bland annat hypoteksinstitut, men dessa utgör en betydligt mindre del av Nordea än de nuvarande dotterbankerna.

När det gäller insättningsgarantin i Sverige skulle ett genomförande av fusionerna innebära att denna skulle omfatta betydligt större belopp och fler kontohavare. Detta medför ett ökat åtagande för den svenska insättningsgarantin och kommer också resultera i att Nordea Banks avgifter till det svenska systemet ökar. Finansinspektionen bedömer, i likhet med Riksgälden, att det är högst osannolikt att en globalt systemviktig bankkoncern som Nordea kommer att hanteras inom ramen för insättningsgarantin för det fall att koncernen skulle fallera.

Det finns även en möjlighet, om än begränsad enligt den nya lagen⁸, för svenska staten att ge förebyggande stöd till solida banker i form av exempelvis garantier eller kapitaltillskott. Men denna möjlighet eller risk bedömer Finansinspektionen vara lika stor i nuvarande dotterbanksstruktur. Denna bedömning stöds av erfarenheterna från finanskrisen 2008 och 2009 när såväl Riksgäldens garantiprogram för upplåning (som enbart nyttjades av en storbank) som kapitaltillskottet till Nordea utformades för att kunna stötta hela koncernerna och inte bara de svenska moderbankerna.

Sammantaget bedömer Finansinspektionen att en filialstruktur ökar flexibiliteten betydligt i ett resolutionsförfarande, samtidigt som kostnaderna i ett sämsta utfall inte bedöms bli större än vad som vore fallet med den nuvarande strukturen. Sannolikt skulle kostnaderna i en allvarlig kris vara lägre för svenska staten om fusionerna genomförs. I huvudsak beror det på att möjligheterna att styra förberedelser för resolution och att avvärja fallissemang förbättras vid en filialstruktur och att en sådan struktur även på annat sätt ger ökad handlingsfrihet i tillämpning av resolutionsverktygen. I den mån den svenska resolutionsfonden behöver användas förbättrar också en filialstruktur Sveriges möjligheter att utöva faktisk kontroll över hela koncernen jämfört med vad som kan förväntas vara fallet med en dotterbanksstruktur. Förutsättningarna vad avser insättningsgarantin och förebyggande statligt stöd påverkas inte nämnvärt av fusionerna.

Likviditetsstöd

Centralbanker kan ge både generellt likviditetstöd (så kallade centralbanksfaciliteter) och riktat likviditetsstöd (så kallade nödkrediter). Vanligtvis har både filialer och dotterbanker tillgång till generella likviditetsfaciliteter i de länder där de verkar. Detta gäller både normala utlåningsfaciliteter och temporära faciliteter som sätts upp i kristider. För nödkrediter är situationen däremot inte lika tydlig. Även om såväl dotterbanker som filialer formellt har möjlighet att få nödkrediter i de länder de verkar, är beslut om nödkrediter ofta mer diskretionära.

Finansinspektionen delar Riksbankens bedömning att det finns en risk att Riksbanken skulle behöva bistå Nordea Bank med nödkrediter i utländsk valuta. Detta är dock inget nytt. Det är bland annat därför som Riksbanken har en valuta-reserv och som svenska likviditetskrav omfattar särskilda krav på utländsk valuta. Frågan här är hur en övergång till en filialstruktur påverkar storleken på eventuella nödkrediter till Nordea och därmed risken för Riksbanken och svenska staten.

Finansinspektionen bedömer att storleken på nödkrediter från Riksbanken i ett sådant fall kan öka något, i och med att värdländernas centralbankers möjlighet att ta säkerheter eller kontrollera användningen av nödkrediterna begränsas.

⁸ Lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut.

Vissa centralbanker kan också vara förhindrade av nationell lagstiftning att ge nödkrediter till en filial.⁹

Finansinspektionen bedömer dock att redan när det gäller dotterbanker är osäkerheten stor om nödkrediter skulle ges från det andra landets centralbank, särskilt inte utan villkor som skulle kunna försvåra en effektiv krishantering för koncernen som helhet, exempelvis via särskiljning. Enligt Finansinspektionen är därför risken för att Riksbanken behöver stå för likviditetsstöd till hela koncernen betydande även i nuvarande dotterbanksstruktur, och därmed är risken i stort sett oförändrad eller bara marginellt större i en framtida filialstruktur.

Detta stämmer också med Riksbankens egen analys av storleken på valutareserven i samband med begäran om ytterligare lån från riksgälden 2012, som utgick från bankernas konsoliderade balansräkningar.¹⁰ Det gjordes alltså ingen skillnad på dotterbanker och filialer utan beräkningarna baseras uttryckligen på antagandet att Riksbanken kan behöva stötta storbankernas utländska dotterbanker. I så måtto gör omstruktureringen ingen skillnad.

Mot denna bakgrund blir det ur hemlandets perspektiv snarast lägre risk i en filialstruktur än i en dotterbankstruktur eftersom tillsynsmyndigheten har större möjlighet att ställa krav på och kontrollera likviditetsbuffertens sammansättning och fysiska placering. I en filialstruktur kan också likviditet och kapital flyttas fritt inom banken, vilket ökar sannolikheten för att banken kan återhämtas med stöd från relativt välmående delar av verksamheten. Vidare har inte värdländernas centralbanker någon anledning att i det läget avstå från att förse Riksbanken med lokal valuta om det är vad som behövs för att säkerställa en filials likviditetsförsörjning. Ur deras perspektiv innebär det betydligt lägre kreditrisk att ingå ett swapavtal med Riksbanken än att ge nödkrediter till en filial. Finansinspektionen instämmer därför i Riksbankens bedömning att Riksbanken bör verka för att swapavtal med andra centralbanker upprättas.

Finansinspektionens slutsats är att risken för att Riksbanken kommer behöva ge nödkrediter i utländsk valuta till Nordea Bank ökar marginellt vid en filialstruktur eftersom sannolikheten för att värdländernas centralbanker skulle bidra med nödkrediter om den utländska verksamheten bedrivs i filialform minskar något. Samtidigt förbättras bankens möjlighet att flytta likviditet dit den bäst behövs, i och med att risken för särskiljning av likviditet i en dotterbank minskar. Detta ökar också sannolikheten för att svenska myndigheter kan åstadkomma en effektiv återhämtning eller resolution av banken.

⁹ Enligt Riksbankens yttrande gäller dessutom för länder i euroområdet, att en centralbanks beslut att ge nödkrediter i praktiken behöver godkännas i förväg av ECB.

¹⁰ Bilaga A: Riksbankens behov av valutareserv, 2012-11-30, Avdelning för finansiell stabilitet och avdelningen för kapitalförvaltning (http://www.riksbank.se/PageFiles/24062/probil_bilaga_A_121206.pdf)

Riksbanken tar i sitt yttrande upp frågan om hur likviditetskraven för Nordea Bank bör vara utformade. Finansinspektionen anser att när det gäller kravet på LCR ska valutasammansättningen på likviditetsbufferten avspegla relevansen av olika valutor i en banks affärsverksamhet och finansiering. Det är särskilt viktigt för svenska banker att ha tillräckliga buffertar i världsreservvalutorna euro och USA-dollar. Euro och USA-dollar kan som världsreservvalutor nästan alltid omvandlas till andra valutor och fungerar därför som likviditetsreserv mot utflöden även i andra valutor. Att ställa krav på att Nordea Bank, och i så fall även andra svenska banker, ska hålla särskilda buffertar i svenska kronor eller andra mindre (och i krislägen mindre likvida) valutor anser Finansinspektionen inte vara ändamålsenligt från stabilitetssynpunkt.¹¹ Finansinspektionen kommer fortsätta att följa Nordea Banks likviditetsberedskap noggrant framöver och komplettera det med en tätare och mer omfattande tillsyn samt om det behövs ställa krav på utökad rapportering från bankens sida.

4.5.3 Sammanfattande bedömning

Finansinspektionen bedömer att fusionerna inte innebär någon ökad risk för en allvarlig kris i Nordea Bank. Om en allvarlig kris ändå skulle uppstå i banken anser Finansinspektionen att fusionerna snarare medför att förutsättningarna för att hantera krisen förbättras jämfört med i dag. Fusionerna gör inte heller att svenska statens potentiella åtagande blir betydligt större än i dag. Svenska statens formella ansvar för tillsyn, resolution, insättningsgaranti och likviditetsstöd ökar. Samtidigt ökar svenska statens kontroll och handlingsfrihet i en allvarlig kris, vilket förbättrar förutsättningarna för en effektiv återhämtning eller resolution. Finansinspektionen bedömer därför att fusionerna inte skulle öka risken för en allvarlig störning i betalningssystemet (systemskydd) eller i kapitalmarknadens funktionssätt (effektivitetsskydd). Det finns mot denna bakgrund inte någon grund för att avslå ansökningarna med hänsyn till allmänintresset.

4.6 Slutsats

Finansinspektionen bedömer att var och en av fusionerna är förenlig med allmänintresset och att insättares och andra fordringsägares intressen är tillgodosedda. Finansinspektionen bedömer också att det saknas andra grunder för att avslå ansökningarna. Tillstånd att verkställa fusionsplanerna ska därför ges.

¹¹ Se exempelvis Finansinspektionens rapport Stabiliteten i det finansiella systemet från den 1 december 2015 s. 32 (http://www.fi.se/upload/43_Utredningar/20_Rapporter/2015/stabbrapp_15-2ny6.pdf).

FINANSINSPEKTIONEN

Sven-Erik Österberg
Ordförande

Isa Svenneborg
Jurist

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Sven-Erik Österberg, ordförande, Sonja Daltung, Marianne Eliason, Anders Kvist, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Erik Thedéen, generaldirektör) efter föredragning av juristen Isa Svenneborg. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Per Håkansson, områdeschefen Uldis Cerps, avdelningschefen Martina Jäderlund, seniora finansinspektören Caroline Moberg Pettersson och finansinspektören Mattias Odenberg deltagit.

Kopia till:
Bolagsverket
Skatteverket, Storföretagsskattekontoret i Stockholm
Konkurrensverket
Sveriges Riksbank
Riksgäldskontoret

Bilaga

Tillämpliga bestämmelser

I 10 kap. 20 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) föreskrivs följande. När fusionsplanen har blivit gällande i samtliga bolag, ska såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om tillstånd att verkställa planen. Vid en gränsöverskridande fusion ska ansökan göras av det eller de svenska bolag som deltar i fusionen. Ansökan ska göras hos Finansinspektionen.

I 10 kap. 21 § LBF föreskrivs att vid behandlingen av en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan ska prövas att bolagens borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och om borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

I 10 kap. 22 § LBF föreskrivs följande. En ansökan enligt 20 § ska avslås om

1. fusionsplanen inte har godkänts i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen,
2. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer eller om prövning av fusionen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen,
3. vid kombination, revisorsyttrandena enligt 23 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) inte utvisar att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta,
4. bolagens borgenärer inte har tillförsäkrats en sådan betryggande säkerhet som avses i 21 § eller de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, eller
5. det är motiverat av hänsyn till allmänintresset.

Skatteverket kan, enligt 23 kap. 21 a § aktiebolagslagen (2005:551) (ABL) under det att Finansinspektionens handläggning av ansökan pågår besluta om att det under en viss tid om högst tolv månader föreligger hinder mot verkställande av fusionsplanen. Denna tid får förlängas om det finns särskilda skäl.

I 23 kap. 51 § ABL anges följande.

Vid en gränsöverskridande fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag tillämpas bestämmelserna i 36–50 §§, dock med följande avvikelser.

1. Fusionsplanen behöver inte innehålla sådana uppgifter som avses i 38 § första stycket 2, 3 och 5.

2. Bestämmelserna om revisorsgranskning i 11–13, 40 och 41 §§ samt om bolagsstämmans godkännande av fusionsplanen i 15 § första stycket ska inte tillämpas.

I fråga om arten av fusionens rättsverkningar gäller vad som sägs i 34 § andra stycket 1 och 2 i stället för vad som sägs i 26 § första stycket 1–4.

Vid en fusion enligt denna paragraf ska det till fusionsplanen fogas ett yttrande från en eller flera sådana revisorer som anges i 12 § med sådant innehåll som avses i 11 § andra stycket 1.

I 23 kap. 11 § andra stycket 1 ABL framgår att det i revisorsyttrandet särskilt ska anges om revisorerna vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte ska få sina fordringar betalda.

I 23 kap. 12 § ABL anges följande. En revisor som avses i 11 § skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagens revisorer. För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt 11 § gäller bestämmelserna i 9 kap. 40, 45 och 46 §§.

I 23 kap. 38 § första och andra stycket ABL föreskrivs följande. Fusionsplanen ska innehålla uppgift om

1. de fusionerande bolagens form, firma och säte,
2. utbytesförhållanden mellan aktier och förekommande värdepapper i överlåtande respektive övertagande bolag och eventuell kontant betalning,
3. de villkor som ska gälla för tilldelning av aktier och förekommande värdepapper i det övertagande bolaget,
4. den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,
5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor aktier och förekommande värdepapper medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,
6. från vilken tidpunkt de fusionerande bolagens transaktioner bokföringsmässigt ska anses ingå i det övertagande bolaget,
7. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som ska tillkomma innehavare av särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som i övrigt ska vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,
8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen ska lämnas till en styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare eller till den som utför granskning enligt 11, 40 eller 41 §,
9. bolagsordning för det övertagande bolaget,
10. värdet av de tillgångar och skulder som ska överföras till det övertagande bolaget och de överväganden som har gjorts vid värderingen, och

11. datum för de räkenskaper som har legat till grund för fastställandet av villkoren för fusionen.

I förekommande fall ska fusionsplanen också innehålla uppgift om hur arbetstagarna deltar i den process genom vilken formerna för arbetstagarnas medverkan i det övertagande bolaget beslutas.

I 23 kap. 39 § ABL framgår följande. Styrelsen i vart och ett av de bolag som deltar i fusionen ska upprätta en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen ska framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som har beaktats. Redogörelsen ska även innehålla uppgift om fusionens sannolika konsekvenser för aktieägare, borgenärer och anställda. Om styrelsen i skälig tid får ett yttrande från arbetstagarnas företrädare, ska detta yttrande fogas till redogörelsen.

Enligt 2 kap. 5 a § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse ska det till en ansökan enligt 10 kap. 20 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse om tillstånd att verkställa fusionsplan fogas en försäkran på heder och samvete från bolagens styrelser eller verkställande direktörer om att fusionen inte har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer och att prövning av fusionen inte pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.